

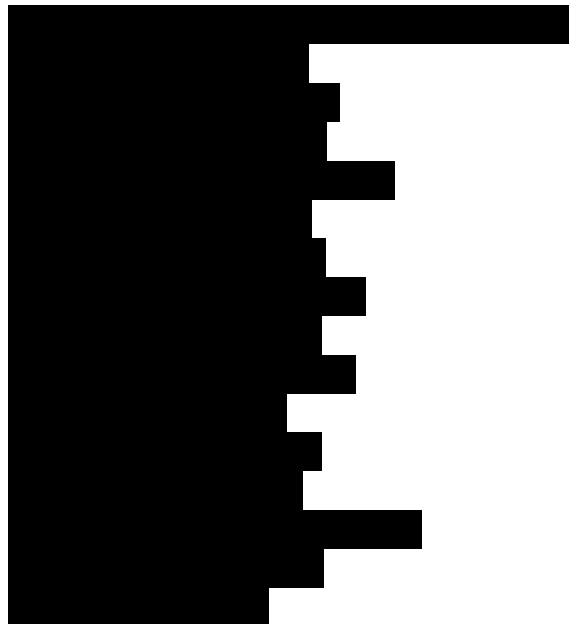
13.8.2025

ASIA Poikkeaminen luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n mukaisista lepakoiden rauhoitussäännöksistä

HAKIJAT Luonnontieteellinen keskusmuseo

VIREILLETULO 1.7.2025

HAKEMUS Luonnontieteellinen keskusmuseo hakee lupa poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä Suomessa esiintyvien lepakoiden pyydystämiseksi ja rengastamiseksi tutkimustarkoituksessa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristövastuualueen toimialueella. Lepakoiden pyydystäminen ja rengastaminen tuottavat tietoa lajien levinneisyyksistä ja runsauksista, eliniästä, paikkauskollisuudesta sekä liikkumisekologiasta. Lupaa haetaan seuraaville lepakkorengastajille:

Lupaa haetaan perusmuotoiseen pyydystämiseen ja rengastamiseen kaikille aktiivisille lepakkorengastajille, joita on linturengastajiin verrattuna pieni joukko. Listalle voi tulla myös uusia rengastajia ja joku voi lopettaa rengastamisen. Rengastajaksi haluavan on suoritettava Luomuksen järjestämä rengastustentti, toimitettava tutkimus/hankesuunnitelma sekä todistus rabies-rokotuksesta ja harjoitettava lepakoiden käsittelyä rengastajan kanssa. Tarvittaessa ELY-keskusta voidaan informoida aina, kun listaan tulee muutoksia eli uusia rengastajia lisätään tai listalla olevia nimiä poistetaan.

Luvan puitteissa lepakoiden voidaan pyydystää niiden käyttämistä päiväpiiloista (esimerkiksi pöntöt ja rakennukset) käsin tai tarkoitukseen soveltuvalla haavilla tai lennosta lähinnä verkoilla tai harppupyydyksillä. Lepakot tunnistetaan lajilleen, niiden sukupuoli, ikä (nuori tai täysikasvuinen) ja mahdollinen lisääntymistila tarkistetaan ja niistä otetaan mittatietoja (ainakin paino ja kyynärvarren pituus). Lepakoiden voidaan pyydystää vain määrittystarkoituksissa tai pyydystettyjä yksilöitä voidaan rengastaa museon tuottamilla renkailla.

Käsiteltävistä lepakoiden voidaan kerätä tutkimustarkoituksissa kajoamattomia (ei-invasiivisia) näytteitä, kuten pyyhkäisynäytteitä esimerkiksi lenninträpylän pinnasta tai suusta, pintaloisia tai papananäytteitä. Mikäli ELY-keskus tulkitsee tällaiset näytteet lajin yksilön osiksi tai johdannaisiksi, haetaan samalla hallussapitolupaa näytteille. Invasiivisiin näytteenottoihin (lähinnä verinäytteet), tällaisten näytteiden hallussapitoon sekä radiolähetintutkimuksiin rengastajat hakevat tarvitsemansa luvat erikseen.

Toiminnassa noudatetaan lepakoiden pyydystystä ja merkintää koskevia ohjeita, jotka ympäristöministeriö pyysi museota laatimaan EUROBATS-sopimuksen Resoluution 4.9 mukaisesti. Ohjeistusta päivitettiin 3/2022 ja toimitettiin kaikkiin ELY-keskuksiin. Ohjeistus on hakemuksen liitteenä. Merkinnässä käytetään museon hankkimia ja jakamia renkaita. Tiedot rengastetuista yksilöistä tallennetaan Luomuksen ylläpitämään rengastustietokantaan, josta ne siirtyvät laji.fi-portaaliin.

Luomuksen käsityksen mukaan lepakoiden pyydystäminen ja rengastaminen ohjeiden mukaisesti toteutettuna ei vaaranna lepakoiden suotuisaa suojelun tasoa, eikä käytössä ole muuta tyydyttävää ratkaisua vastaavan tiedon saamiseksi. Lupaa anotaan ajalle 28.7.2025–31.12.2028. Lepakoiden rengastaminen halutaan aloittaa heti päätöksen tultua mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus myöntää Luonnontieteelliselle keskusmuseolle luvan lepakoiden pyydystämiseen, rengastukseen ja näytteenottoon hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupaa käytettäessä on noudatettava Luonnontieteellisen keskusmuseon ohjeita (Ohjeistus lepakoiden kiinniottamiseen, rengastukseen ja muuhun merkintään, uudistettu versio 2022, EUROBATS-sopimus, Resoluutio 4.9).
2. Lepakoiden käsittelyssä on noudatettava eläinten hyvinvoinnista annettua lakia (693/2023) ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

3. Pyydystetyt lepakot on vapautettava välittömästi käsittelyn jälkeen pyydystyspaikalle. Lepakoille ei saa aiheuttaa tarpeetonta vahinkoa eikä menehtymisvaaraa. Horrostavia lepakoita ei saa pyydystää.
4. Luonnonsuojelualueilla toimittaessa tulee lisäksi noudattaa niitä koskevia määräyksiä ja tarvittaessa hakea erillinen lupa ko. suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on Uudenmaan ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
5. Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
6. Hakijan tulee toimittaa vuosittain raportti luvan käytöstä Uudenmaan ELY-keskukseen (sähköpostiosoitteeseen: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi) 31.12. mennessä. Raportista tulee käydä ilmi tämän luvan diaarinumero UUDELY/3208/2025 sekä pyydystettyjen lepakoiden lajikohtaiset yksilömäärät, pyyntipaikat ja merkinnät.
7. Luvanmukaista toimintaa harjoitettaessa lupapäätös tai sen jäljennös on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa.
8. Tämä lupa ei koske lepakoista otettavien näytteiden hallussapitoa luonnonsuojelulain 87 §:n tarkoittamalla tavalla. Näytteiden hallussapidon osalta toimivaltainen lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus.
9. Lupaa saavat käyttää hakemuksessa nimetyt rengastajat. Hakemuksen mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvien avustajien tai muiden toimiin nimettyjen henkilöiden nimet on toimitettava Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi) ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Viestissä tulee mainita asian diaarinumero UUDELY/3208/2025.
10. Lupa on voimassa Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella 31.12.2028 asti.

Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

Perustelut

Lepakot ovat luonnonsuojelulain 68 §:n nojalla rauhoitettuja eläinlajeja, joiden yksilöiden pyydystäminen ja tahallinen häiritseminen, erityisesti niiden lisääntymisaikana tai muutoin niiden elämänsäkierron kannalta tärkeillä paikoilla on luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kielletty. Lepakot

kuuluvat myös luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettuihin luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:n kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan poikkeamisen edellytyksenä on 78 §:ssä tarkoitettujen tiukkaa suojelua edellyttävien lajien osalta 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei poikkeamiselle ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi; 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta; 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Tässä tapauksessa poikkeusluvan myöntämisen perusteena on lepakoiden tutkimustarkoitus. Tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa lepakkolajien levinneisyyksistä ja yksilömääristä, eliniästä, paikkauskollisuudesta sekä liikkumisekologiasta. Hakijan mukaan tietoa on tarkoitus käyttää lepakoiden suojelun tukena sekä tutkimusjulkaisuissa. Hakemuksen mukainen poikkeaminen on näin ollen tarpeellista luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin 4 kohdan tarkoittamasta syystä. ELY-keskus yhtyy hakijan näkemyksen siitä, ettei tutkimustiedon tuottamiseksi ole olemassa muita sellaisia ratkaisuja, jotka eivät edellyttäisi lepakkolajien rauhoitussäännöksistä poikkeamista.

Luvan mukainen lepakoiden pyydystäminen siten, että yksilöt vapautetaan välittömästi rengastuksen ja mahdollisen ei-invasiivisen näytteenoton jälkeen, ei aiheuta haittaa lajien suotuisan suojelutason säilyttämiselle. Hakemuksen mukaan horrostavia yksilöitä ei pyydytetä, eikä toimintaa ensisijaisesti kohdisteta lepakoiden synnytys- ja imetyskauteen tai lajien lisääntymisyhdyskuntiin, minkä voidaan katsoa vähentävän toiminnasta lepakkolajeille aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelulain 83 §:n edellytykset luvan myöntämiselle näin ollen täyttyvät.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito on kielletty. Varsinais-Suomen ELY-keskus on toimivaltainen viranomainen määrittämään lepakoista otettavien näytteiden hallussapitoa koskevan luvantarpeen sekä

tarvittaessa antamaan hallussapitoa koskevat luonnonsuojelulain 89 §:n mukaiset lupapäätökset (valtioneuvoston asetus 1373/2018, 5 §:n 1 momentti 8 kohta).

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupa myönnetään luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen, jonka voidaan katsoa edistävän yleistä etua. Tutkimustarkoituksen toteutuminen hakemuksen mukaisesti edellyttää luvan välitöntä täytäntöönpanoa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voida yleisen edun vuoksi lykätä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 83 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

KÄSITTELYMAKSU

Maksutta.

Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2025 antaman asetuksen (794/2024) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:

Luonnontieteellinen keskusmuseo

Tiedoksi

sähköpostitse:

Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto

Suomen ympäristökeskus

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Varsinais-Suomen ELY-keskus

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT Asian on esitellyt lakimies Anniina Kaikkonen ja ratkaissut ylitarkastaja William Velmala. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/3208/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/3208/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Velmala William 13.08.2025 15:02

Esittelijä Kaikkonen Anniina 13.08.2025 14:37

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihde 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15